

Kokkuvõtte teemal: Mee kvaliteet, kristalliseerumine, säilimine.

**Aeg ja koht: Hiiumaa Mesinike Seltsi õppe- ja teabepäev,
Hiiumaal Käina Kultuurikeskuses, 31.03.2012.a.**

Lektor: Uku Pihlak, lektorileping PR-8-1.4-42

Teema lahtiharutamiseks peame keskenduma järgmistele küsimustele:

Kuidas kasvatada mesilasemasid. Mesilasperede haigustest.

- Emakasvatuse meetoditest
- Ema andmisest
- Haigustest
- Vaatame kahte filmilõiku
- Emakasvatus Porkunis, Mait Mardla mesilas
- Emakasvatus Serbias, Dragan Jevtiči mesilas

Kuidas kasvatada uus ema? ehk Kuidas paljundada mesilasperesid?

- Sülemipere
- Perede poolitamine
- Lendperede moodustamine

Emakasvatus ehk Kuidas saada palju emasid?

- Lihtne haudmekärje lõikamine
- Haudmeriba lõikamine noore haudme kärjest
- Emakasvatus vageldamisega
- Jenteri meetod
- Nicot' meetod

Paarumispered

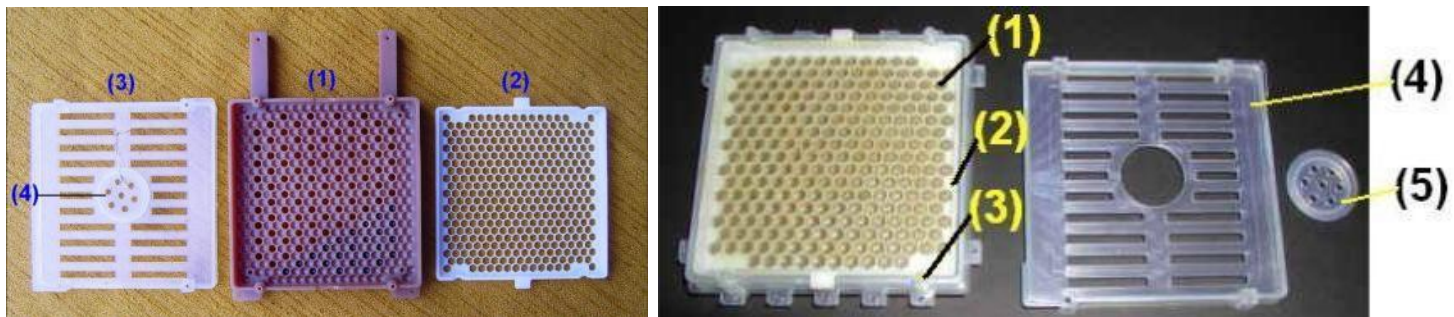
Karl Jenter

1923

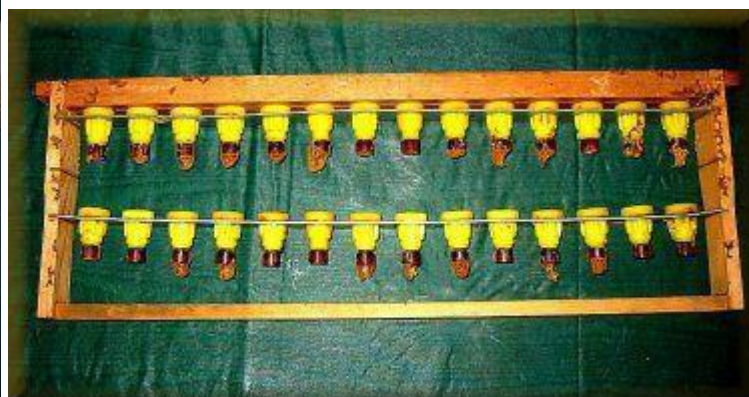
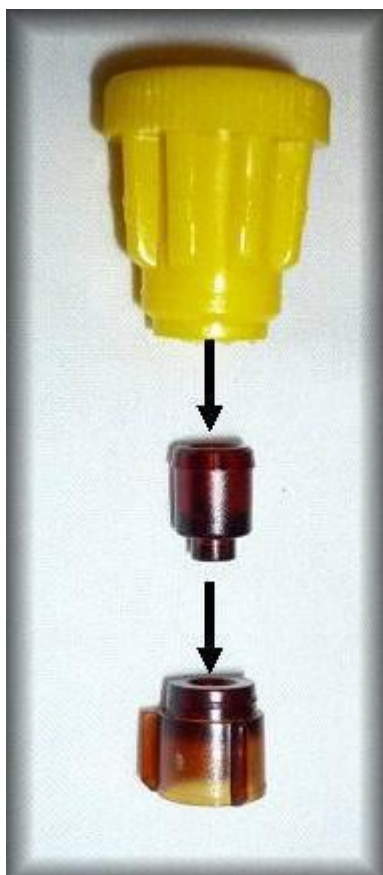
<http://www.karl-jenter.com>

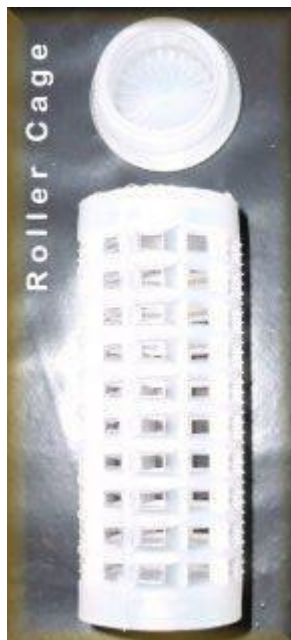
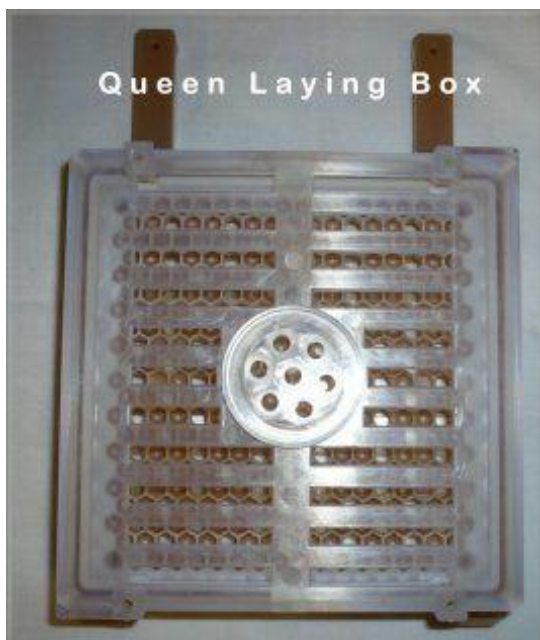
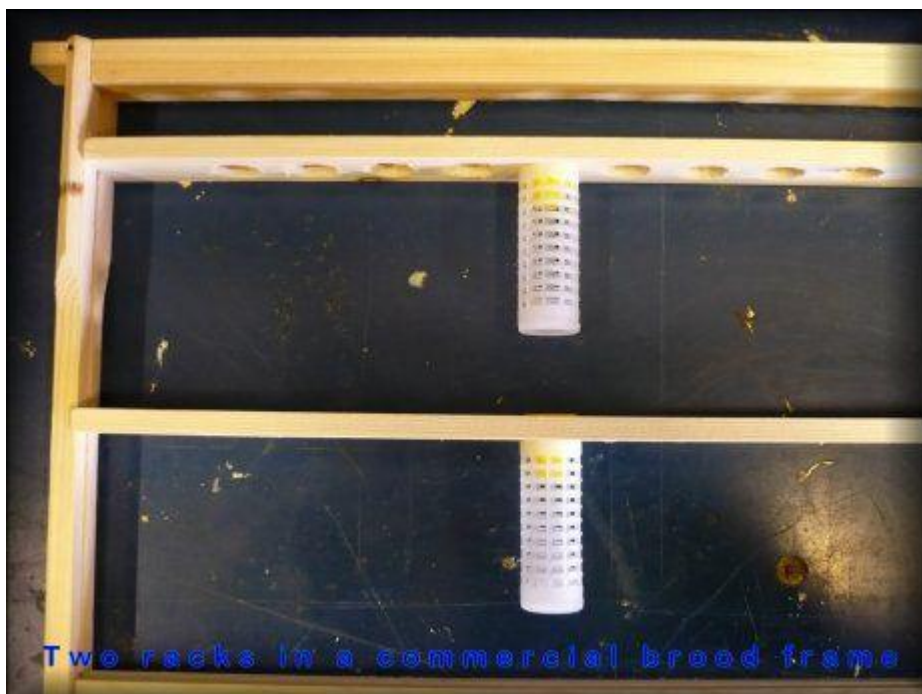
Jenteri meetodi vahendeid

Paiknemine kärjel:

Nicot' süsteem

DVDs Available for Preview

Getting Started..in beekeeping. [Click here](#)

Nicot..... system demonstrated. [Click here](#)

Queen Rearing..3 methods. [Click here](#)

Volume 1..Spring to Summer. [Click here](#)

Volume 2..Summer to Winter. [Click here](#)

A **discount** is available on the complete set of 4, excluding the Nicot system, as this is included in the Queen Rearing DVD.

The collage consists of six small images: top left shows a close-up of a queen bee; top right shows a beekeeper in a white protective suit; middle left shows a close-up of a queen rearing cell; middle right shows a close-up of a queen rearing cell; bottom left shows a close-up of a queen rearing cell; bottom right shows a close-up of a queen rearing cell.

Meil esinevaid mesilasperede haigusi

- Ameerika haudmemädanik
- Euroopa haudmemädanik
- Nosematoos
- Varroatoos
- Viirushaigused
- Mesilasperede kollaps – CCD
- Lubihaue
- .... jpt

Ameerika haudmemädanik

Vaglad hukuvad alles kaanetatud kannudes. Haudmealale tekivad tühjad kannud vastavalt sellele, kuidas mesilased on hukkunud hauet välja kandnud. Hukkunud vaglad ja nukud mädanevad pruunikaks massiks. See on veniv, kleepub kannu torgatud tiku külge ja tiku väljatõmbamisel venib kumminiidina. Mädaneva haudme lõhn meenutab haputaignat.

Tekitaja – bakter *Paenibacillus larvae larvae*.

AHM on raskeim haudmehaigus. Sellesse nakatumine tähendab väga sageli mesilaspere hukkumist. Ühest surnud vaglast moodustub ligi 2 miljardit eost. Mees hävivad eosed 100°C juures alles 20 minuti jooksul.

Euroopa haudmemädanik

Vaglad võivad hukkuda nii kaanetatud kui ka kaanetamata kannudes. Haudmealale tekib suuremaid või väiksemaid tühjade kannudega alasid vastavalt sellele, kuidas mesilased on välja kandnud haigeid või hukkunud vaklu.

Hukkunud vaglad muutuvad esmalt kleepuvaks ja on kergelt vetruvad nagu kummist. Lõpuks kuivavad nad mustjaspruuniks korbaks.

Varroatoos

Tekitaja - varroalest *Varroa destructor*

Lesta areng

Talvel, pärast haudmeperioodi lõppemist jäävad tarusse talvituma ainult emased lestad. Neil on mesilasemaga sarnane spermahoidla. Talvitumise ajal spermatoosidid, mis ta sai hilissügisel paaritumisel, hukuvad ja lest muutub steriilseks.

Kevadisel haudmel hakkab paljunema ka lest. Lesta areng venib, sest alguses muneb ta viljastamata mune, millest arenevad isased, kellega ta paarub veel kaanetatud haudmes.

Viljastatud lest haardub noore mesilase külge ja lahkub haudmekannust koos temaga.

Selleks, et uuesti saada paljunemisvõimeliseks, imeb ta 2 – 3 päeva jooksul täiskasvanud mesilase hemolümfi. Ta otsib viie päeva vanuseid kaanetamise ootel vaklu. Sel ajal ujub vagel suures hulgas vedelas toidus. Lest sukeldub vagla alla vedelasse sööta nii, et jalad, millel asuvad hingamisavad, ulatuvad söödast välja. Nii saab ta hingata ja toituda vagla toidust.

Pärast kannu kaanetamist lõpeb toit kiiresti, vagel koob kookoni ja muutub suhteliselt liikumatuks. Lest samal ajal aktiveerub ja hakkab tegutsema.

Lest teeb endale pesa kannu sisekülje ülaossa. Siit väljub ta ainult sööma. Imemissuistega ei suuda lest läbistada nuku kitiinkesta ja seepärast kaevab endale koopa. Selleks kulub tavaliselt mõni tund. Pärast esimest kõhutäit läheb ta oma koopasse puhkama ja järgmiste 8 – 16 tunni jooksul muneb oma munad.

See juhtub esimese kaanetusjärgse päeva lõpus. Lest kinnitab munad kannu seintele. Munadest arenevad kuue jalaga tõugud, kes käivad söömas ema kaevatud koopas. Nad toituvad tihti ja vahetavad mitu korda kesta.

Munast täiskasvanud isaslestani kulub 6 – 7 päeva, emaslest küpseb 8 päeva. Selle ajaga saavutavad nad täieliku suguküpsuse.

Emased paaruvad veel kaanetatud kannus.

Pärast mesilase koorumist surevad selles kannus olnud isased ja väljaarenemata emased lestad.

Ülo Lippa kommentaar veebist

	1. jaan.	1. märts	1. sept.	1. dets.
1. aasta	100	80	880	130
2. aasta	130	105	1155	175
3. aasta	175	140	1540	230
4. aasta	230	185	2035	305
5. aasta	305	245	2695	405
6. aasta	405	325	3575	535
7. aasta	535	430	4730	XXX

Lesta aastase paljunemise tegur – 11

Ühekordne ravi aastas efektiivsusega – 85 %

Sellest on näha, et isegi tagasihoidliku lesta paljunemisteguri 11 korral ja suhteliselt efektiivse lestatõrjega üks kord aastas lestage arvukus peres ikkagi suureneb. Juba seitsmenda aasta lõpuks on lestage hulk peres nii suur, et pere talvitumine kevadesse muutub küsitavaks.

Lestast videoid saab vaadata järgmiselt veebiaadressilt:

<http://www.youtube.com/watch?v=IZTX-zwaKY8>

maxplus1000 laadis selle üles 15.12.2011

Autor maxplus1000

Viimased tegevused 04.03.2012

Liitumise kuupäev 03.12.2010

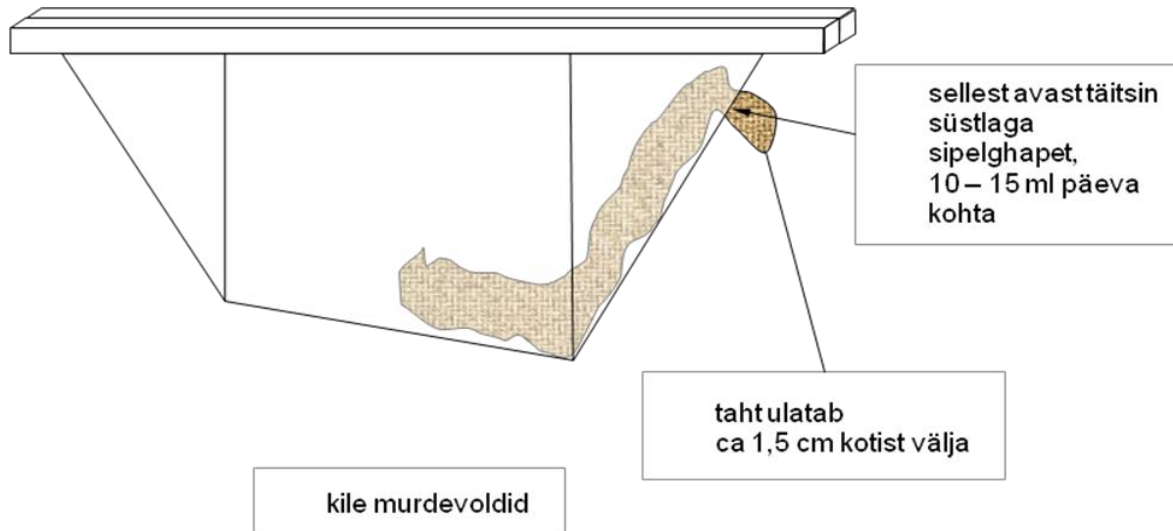
Vanus 35

Kodulinn Крапивинский

Venemaa

Ravi sipelghappega H. Taime moodi

Märkusi

- Sipelghappe aurustumine purgikaantelt sõltub väga tugevasti välistemperatuurist.
- Killesse pandud isolatsioonipappidest ei välju sipelghappe aur sugugi püsiva kiirusega, alguses on aurustumine kiire aga juba paari tunni pärast hoopis aeglane. Ema võib viga saada juba esimestel tundidel!
- Mingisugust lesta immuunsust bipiini suhtes ega bipiini sobimatusest ma rääkida ei saaks.

Vt MESINIK, aprill 2008

Järeldused

1. Juba augusti lõpus tuleb panna emad 21-ks päevaks titovi puuri;
2. 20-ne päeva pärast on haue koorunud. Lestad pole veel mesilaste kõhuloogete vahele läinud; soe ilmastik septembri keskel on oluline eelis oktoobri-novembri külmadega võrreldes. Nüüd viia puurides koos 3 – 4 mesilasega olevad emad tuppa “kummutile”;
3. Peredesse emapuuride asemele panna „sipelghappe pilotkad”. Kasutades aurustumiseks 15 ml sipelghapet piisab raviks ühest päevast. Kui aga anda 30 ml hapet, siis piisab kahest päevast kindlasti.
4. Tühjad pilotkad välja võtta ja emad puuridega asemele. Emad vabastada kõigi reeglite kohaselt.
5. Paari päeva möödudes koristada tühjad puurid ja komplekteerida talvepesad lõplikult. Raamide allservas võib veel tekkida lisahauet, kuid “nälginud” emade toitmisest ja haudmest on huvitatud vaid mõned väikesed pered.

2005.a andmetel toodetakse Eestis ca 60000 mesilasperede arvu juures aastas keskmiselt 1000 tonni mett. Tänu meetoodangu tõusule on mee tarbimine viimastel aastatel kasvanud umbes 60 %. Kodumaine mesi katab Eestis mee vajadusest 88 – 90 %. Tarbijate hulgas tehtud uuringute kohaselt eelistab valdav enamus Eesti elanikke kodumaist mett importmeele. Eestis on ca 7000 mesinikku.